Elfde jaer. Nr 121. Zaterdag, 8 October 1864.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, nº 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is betaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel . . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven gemeten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 8 OCTOBER.

De fransche *Moniteur* kondigt de depeche af van M. Drouyn de Lhuys, minister van Frankryk, aen M. de Startiges, betrekkelyk de fransch-italiaensche Konventie.

Uit dezelve blykt klaerlyk dat Napoleon wel zeker en vast geen ander doelwit heeft dan den Paus te slagtoferen aen Victor-Emmanuël. Op eenen zoeten toon en als 't ware zich over den toestand van den Paus beklagende, legt hy hem eenige grieven ten laste, die de vyanden van den H. Vader niet zullen nalaten ten hunnen voordeele te exploiteeren.

Ook komt er van verre aen eene bedreiging in tegen Oostenryk, dat wel zou kunnen genoodzaekt worden Venetie af te staen aen Piëmont, tegen eenige bezittingen uit den Oosten die men het in vergoeding van Venetie geven zou.

Z. H. de Paus heeft toch eindelyk kennis gekregen van het nieuwe verdrag tusschen Frankryk en Piëmont gesloten. De fransche ambassadeur, M. de Sartiges, is met die taek gelast geweest. En melden de roomsche korrespondenten, M. de Sartiges was er zienlyk van aengedaen toen hy den Paus met den inhoud der Konventie van 15 september bekend maekte. De Paus integendeel was kalm en niets verraedde in zyne gelaetstrekken eenige bekommernis of vrees.

Wanneer nu de ambassadeur aen den doorluchtigen grysaerd de geheele zaek had uiteen gedaen, sprak Z. H. deze weinige woorden uit : « Arme Italianers ! ze beleven zulke slechte dagen ; maer, late de beproeving voorby gaen, en men zal ze zich naer Romen zien keeren en hooren uitroepen : — De Paus, hy alleen heeft ons nooit bedrogen ! »

Proces te Gent.

Wy hebben, eenige dagen geleden, een woord gezegd over de veroordeeling van eenen broeder uit een geestelyk gesticht te Gent, en wy aerzelden geen oogenblik om er by te voegen : wel gedaen ! Hy, die de wetten miskent, moet volgens de wetten gestraft worden.

Byzonderheden over dat walgelyk proces hebben wy niet doen kennen : er zyn feiten welke men, uit eerbeid voor zyne lezers, onder eenen zwaren rouwsluijer moet verbergen. De regtbank heeft dit begrepen, en de zaek werd dan ook met gesloten deuren behandeld.

Hebben de ministerieele dagbladen dat geheim geëerbiedigd ? Hebben zy, uit eerbied voor hunne lezers, over de byzonderheden van het proces gezwegen ? Neen, het walgelykste 't eerst schynt voor die bladen de beste fortuin te zyn. Zy hebben rond het gesloten tribunael gedwaeld, aen de deuren geluisterd of verraders binnen gevonden, en de vragen en antwoorden in dat onzedelyk proces werden als eene *bonne fortune* opgeschoteld.

De *Sancho* zegt met reden : wy beklagen de lezers van die *liberale* dagbladen, welke men als letterkundige eerstelingen, als zedelyke lekkerny, gevillen opdient, « *qui feraient rougir une ogresse de tapis franc* : » en het blad heeft gelyk.

Wy willen niet dat het kwaed verborgen worde, neen ! Maer er is eene grens aen de publiciteit, welke men niet kan over stappen zonder de zedelykheid te schenden, zonder een nieuw kwaed te stichten. Wy hebben de Perceval's en konsoorten zooveel mogelyk onder het rouwdoek begraven — en onze lezers hebben er zich nooit over beklaegd.

Een blad is een huisvriend, die zich ieder avond vertrouwelyk in ons midden komt neërzetten, welke vriendschappelyk spreekt met den vader, met de moeder, met de kinderen zelfs, en wiens invloed allengs zoo groot wordt dat de huiskring zich eindelyk zyne denkwyze plooit en keert.

Wehu zoudt gy, die u zelven eerbiedigt, die aen uwe familie eene goede opvoeding geven wilt, zoudt gy eenen stoel by uwe tafel, by uw vuer schuiven voor eenen persoon die uwe huisgenoten in al de schandalen der samenleving komt inwyden, om alzoo hun zedelyk gevoel te besmetten en te ontaerden ?

De vooruitgang van het katholiek geloof in Noord-Amerika is opmerkenswaerdig. Wy lezen inderdaed betgeen volgt in een herderlyken brief van Mgr den bisschop van Buffalo betrekkelyk de wyding der nieuwe kathedrael in zyn bisdom :

« In 1700, onder graef Bellamont, gouverneur van dezen Staet (New-York), werd eene wet gegeven alle priesters, papisten en jesuiten, die zich in den Staet bevonden, tot eeuwigdurende gevangzitting veroordeelende, en ter dood in geval van weglooping. Die wet veroordeelde insgelyks tot de schandpaal gedurende dry dagen en tot eene boete van 200 p. st. allen persoon, katholiek of protestant, die den vervolgden priester eene schuilplaets zou verleend hebben ! Deze wet werd maer in 1784 afgeschaft. In 1703 verleende de koningin Anna de vryheid des gewetens aen alle afwykers in den Staet New-York, uitgenomen aen de papisten. Onder zulke wetten konden de katholieken nauwelyks in deze Staet bestaen.

» By myne aenkomst in dit bisdom, over zestien jaer, kon men nauwelyks de katholieken op 20,000 schatten. Zy hadden geene hefdadigheidsgestichten, uitgenomen te Rochester, waer een klein weezenhuis was. Er waren slechts eenige katholieke scholen. Zestien kerken, in het algemeen arm en ongelukkig, bevonden zich in het gansch bisdom. Heden hebben wy zeven weezenhuizen, verscheidene allerschoonste hospitalen, achttien kloosters, groot getal scholen, regelmatig door 17,845 katholieke kinderen bygewoond, boven 3,000 die onregelmatig ter school gaen, in het geheel meer dan 20,000.

» Omtrent 140 kerken, waeronder er waerlyk schoone zyn, hebben de plaets der zestien genomen, die by het vormen des bisdoms van Buffalo bestonden en toen ik tot deszelfs eerste herder benoemd werd.

» Men telt heden meer dan 200,000 katholieken in dit bisdom. Terwyl de algemeene bevolking niet is aengegroeid, zyn de katholieken, gedurende de zestien laetste jaren, vertienvuldigd.

» Op bevel van Mgr den bisschop.

» (Get.) JOZEF SORG, sekretaris. »

Brieven van M. de Lannoy.

Men leest het volgende in het *Vlaemsch Land* :

De brieven van den generael De Lannoy brengen de zwaerste beschuldigingen in tegen de ministers, die betoonen dat zy onbekwaem zyn dezelve te wederleggen. Dagklaer heeft de achtbare opperofficier onder andere bewezen :

1° Dat het plan 't welk men te Antwerpen uitvoert, nooit de goedkeuring heeft weggedragen van de kommissie der 27 officieren, zoo als M. Chazal het beweerd heeft ;

2° Dat dit plan, gedurende de werkingen, gestadig veranderingen ondergaen heeft ten nadeele van 's ryks schatkist ;

3° Dat het korps der genie niet geraedpleegd is geworden over die veranderingen, en dat de bevoegdste mannen niet geroepen zyn geweest om de bewerking van de belangryke militaire werken na te zien ;

4° Dat M. Chazal zich beroepen heeft op proces-verbalen die niet bestaen of die, om een echt-bestaen te hebben, de noodige goedkeuring niet verkregen hebben ;

5° Dat men te Antwerpen metselwerk gemaekt heeft welk later begraven of afgebroken is geworden ;

DE LOTELING.

(*Vervolg*)

V.

Maenden verliepen zonder eenige belangryke verandering in den toestand van de bewoners der hoeve te weeg te brengen. Renée troostte zich telkens over de afwezigheid van haer zoon met het vooruitzigt op zyn aenstaend bezoek. Etienne en Marie, die zich alleen met hunne liefde bezig hielden, verheugden zich over het tegenwoordige, zonder om de toekomst te denken. Zy betreurden den dag, die voorbygegaen was en begroetten elken nieuwen dag als een welkomen vriend. Terwyl zy zoo gelukkig waren, werd het drama, dat om hen heen gespeeld werd, met elken dag verschrikkelyker en meer ingewikkeld.

Aen alle zyden door republikeinsche troepen ingesloten, hadden de Vendeërs in het bosch, dat Machecoul omringde, eene schuilplaets gezocht, zy waegden het niet uit hunne schuilhoeken te voorschyn te komen en konden slechts nu en dan den leeftogt, dien hunne vrienden hun bezorgden, afhalen. Dewyl Charette door zyne wonden genoodzaekt was geweest het leger te verlaten, hadden de Republikeinen van zyne afwezigheid, die de boeren ontmoedigde en hen belette aenvallend te werk te gaen, gebruik gemaekt ; maer hy keerde terug, en in korten tyd kregen de zaken weder een geheel ander aenzien. Oude mannen en kinderen, die men tot nu toe onbekwaem had gerekend om de wapenen te voeren, verdwenen en voegde zich by het onzigtbare leger. De levensmiddelen werden schaersch, en men kon ze noch door bedreigingen, noch door huiszoekingen verkrygen. De Republikeinen trokken terug, en de boeren verschenen gewapend op de plaetsen, die hunne vyanden verlaten hadden. De guerilla-oorlog met zyne overrompelingen en schermutselingen brak op nieuw uit, zoodat Jean gedurende de afwezigheid van Etienne slechts zelden de hoeve kon bezoeken.

Op zekeren avond — het was den eersten December — waechtte zyne moeder hem tot laet in den nacht. Door vermoeijenis en angst uitgeput, wanhoopte zy aen zyne komst, toen zy op eens het afgesproken teeken hoorde, waerna de deur geopend werd en Jean de kamer binnentrad. By de uitgaende vlam van den haerd zag Renée, dat hy buitengemeen bleek en veranderd was ; zyne kleederen waren nat, zyne handen koud als ys. Hy zette zyn geweer in een hoek en naderde het vuer.

— Het is verschrikkelyk koud, zeide hy ; ik dacht, dat ik onder weg bevroren zou zyn, maer ik zou voor alles in de wereld niet hebben willen verzuimen om u dezen avond te ombelzen. By het aenbreken van den dag trekken wy op Machecoul los. Onze opperhoofden zyn besloten, een beslissenden slag te leveren ; de worsteling zal verschrikkelyk zyn ; de veldkreet is : Den dood aen de Republikeinen ! Wie kan zeggen, wat er gebeuren zal ? In een woord, ik wenschte u te zien moeder.

Renée gevoelde eene siddering door al hare leden : het was de eerste mael, dat Jean zoo sprak. Zy nam de hand, die haer zoon haer toestak, trok hem tot zich en ombelsde hem, terwyl zy zich geweld aendeed om hare tranen te weerhouden. Marie vroeg, of hare broeder niet naer bed wilde gaen.

— Naer bed ? zeide hy. Ik moet u voor het aenbreken van den dag verlaten, en zou dan geen tyd hebben om my met u te onderhouden. Ik heb veel te zeggen ; laet ons daerom gaen zitten, want ik ben zeer vermoeid. En nu, luister naer my.

Hy verhaelde haer daerop de bewegingen der insurgenten en wat de boeren van de plannen hunner aenvoerders wisten of vermoedden. Zyn verhael boeide haer. De arme moeder hoorde hem met ontroering aen ; zy beefde voor haer kind. Marie vreesde ook voor haer minnaer.

— En nu, Marie, zeide Jean, terwyl hy zyne zuster over de wang streek ; laet ik my met u onderhouden ; gy zyt geene echte Vendeesche meer, sedert gy niet alle Blauwen haet. Moeder heeft my tot nu toe verboden met u over dit onderwerp te spreken ; maer heden wil ik van het oogenblik, dat God my geschonken heeft, gebruik maken. Gy bemint dus een soldaet ! Gy, gy, de zuster van een Vendeër, wilt een Republikein huwen !

Marie boog het hoofd en verborg het gelaet in hare handen, die niet groot genoeg waren om hare verlegenheid te verbergen.

— Kom, kom, zeide Jean glimlachend ; schaem u maer niet. Op die wyze moest het natuerlyk eindigen ; en dewyl hier eene gehate uniform een goed hart verbergt ; dewyl hy een goede knaep is, neem hem, huw hem en wees gelukkig. Hy boog zich voorover en fluisterde zyne zuster in het oor : Ik wilde u dit heden zeggen, omdat — omdat — indien — indien ik sneuvel — gy zoudt weten, dat uw broeder, de Vendeër, zyne toestemming tot uw huwelyk geeft. Hy stond op en voegde er luid sprekende by : Uw Etienne is een fiksche jongen ; ik heb hem op zekeren dag of liever op zekeren avond gezien.

— Waer ? Wanneer ? vroegen Marie en hare moeder byna te gelyk.

— Hier, zeide Jean, lachend. Het was dien nacht verschrikkelyk koud, ofschoon niet zoo koud als heden. De De soldaet zat op myne plaets, tusschen myne moeder en myne zuster ; hy praette, lachte en warmde zich Ik — ik stond buiten voor het venster en huiverde van de koude. Het scheen my toe, alsof ik overleden en teruggekomen was, om te zien, wat er op de aerde voorviel.